

F. García Lorca

SEI POEMA GAILEGO

(Gabriel Arestik itzuliak)

Oharra: Lorca poema intellectual batzuc scribatu cituen gailgo intellectual batetan. Nic, eçagutzen dudan heuscararic intellectualenean jarri nahi ukan ditut, Leiçarragaren heuscaran. (G. A.).

Akal Editor-ek 1974. urtean X. Alonso Montero-ren zuzendaritapean galegoz, gatzeleraz, katalanez eta euskaraz egin zen argitalpenetik hartua da.

Euskaldunon artean ezezaguna dugun lan hau *Egan*-en birargitaratzea iduritu zaigu Gabriel Aresti poeta itzultzailearen heriotzako 10. urteburuan, bere oroitzapenez. (J. S. M.).

JAUNDONE JACUECO HIRIARI MADRIGALA

Jondone Jacuen euria,
ene maite eztia.
Airearen camelia çuria
lanho-artean dirdirutzen da eguzquitara.
Jondone Jacuen euria,
gau ilhunean.
Cilharrezco eta ametsezco belarrec
ilhargui hutsa estaltzen dute.
Carrican ilharguiari beha ieçoc,
harrizco eta crystalezco auhena.
Haice galduan beha ieçoc,
heure itsasoaren itzala eta hautsa.
Heure itsasoaren itzala eta hautsa,
Jondone Jacue, eguzquitic urrun;
Goiçaren ur çaharra
ene bihotzean ikaratzen da.

ONCIAREN AMA VIRGINAGANA

ROMERIA

*Virgina tipiaren
eta haren onciaren
ronda!*

Virgina tipia cen,
cilharrez çuen coroa.

Bere, gurdian ceramaten
lau idiac horiac ciren.

Menditic euria
beirazco useoc cecarten.

Lanhozco guiçon-andre hilac
hibarretatic heltzen ciren.

Amatxo, utz eçan heure aurpeguia
behien begui bigunetan,

heure mantuaren gainean eraman itzan
veztimendaren loreac!

Galiciaco burutic
jaucica dator eguna.

Virgina itsasoari dauca beha
bere etxeco athetic.

*Virgina tipiaren
eta haren onciaren
ronda!*

DENDACO UMEAREN CANTICA

Cilharrezco Hibairen gainean
gaita bat du Buenos-Airesec;
bere aho ilhun bustiarequin
ifarreco haiceac jotzen du.
Ramón de Sismundi gaisoa!
Han, Esmeralda calean,
escobarequin escoba,
estanteetan eta caxetan hautsa.
Bukaeraric gabeco caleetan
gaileguac paseiatzen ciren,
pamparen celhai verdean
haran impossible baten ametsetan.
Ramón de Sismundi gaisoa!
Urezco muiñeira ençun çuen,
ilharguizco çazpi idi bere orhoitzapenean
bazatzen ciren artean.
Hibaiaren bazterrera joan cen,
Cilharrezco Hibaiaren bazterrera.
Saratsec eta çaldi mutuec
uraren beira hausten dute.
Gaitaren deithore malenconiatia
etzuen aurkitu,
gaitari handi-gaitzac ahoa nola
hegalez loratzen çuen etzuen ikusi;
Ramón de Sismundi gaisoac,
Cilharrezco Hibaiaren bazterrean,
arrats ilhunean ikusi çuen
lohizco murru gorria.

MUTHIL HILAREN NOCTURNOA

*Isilic goacen hibiaren bazterrera,
muthil ithoa ikustera.*

*Isilic goacen airearen baztertxora
hibai horrec itsasora eraman baino lehen.*

Haren arima tipi eta çaurthuac negar eguiten çuen
lertxunen eta belarren usainen azpian.

Ilharguitic ur hamildua jausten cen,
mendi bilucia liliz estaltzen çuela.

Haiceac itzalezco cameliac uzten cituen
haren aho tristearen arguiçagui eiharrean.

Menditic eta celhaitic çatozte, gazte bilo-horiac,
muthil ithoa ikustera!

Basotic eta haranetic çatozte, jende ilhuna,
hibai horrec itsasora eraman baino lehen!

Gorthina çuridun itsasora eraman,
berta urezco idi çaharrac baitoaz eta baitatoz.

*Ene, nola cantatzen çuten Silgo çuhaitzec
ilhargui verdearen gainean, dambolin batec beçala!*

*Muthilac, goacen, çatozte, sarri, laster,
hibai horrec itsasora baitaramaquit!*

ROSALIA CASTRO HILARENTZAT
SEHASCA-CANTA

*Jaiqui hadi, adisquidea,
egunaren oilarrac ençuten baitira!*
*Jaiqui hadi, maitea,
behi batec beçala marruma eguiten baitu haiceac!*
Goldeac badoaz eta badatoz
Jaundone Jacuetic Bethleema.
Jaundona Jacuetic Bethleema
aingueru bat doa onci batetan.
Cilhar finezco onci bat,
Galiciaren mina cecarrena.
Galicia etzan eta gueldia,
belar tristeez muthatua.
Hire ohea eta hire biloen ithurri belça
estaltzen duten belarrac.
Itsasora doacen biloac,
bertan baitute hodeiec bere uso-habia.
*Jaiqui hadi, adisquidea,
egunaren oilarrac ençuten baitira!*
*Jaiqui hadi, maitea,
behi batec beçala marruma eguiten baitu haiceac!*

BEKTSOLARIAN PENA
JAUNDONE JACUEN ILHARGUIAREN DANÇA

Beha ieçoc galai çuri hari,
beha ieçoc haren gorpputz çaurthuari!
Hilotzen Basa-herrian
dançatzen duen ilharguia dun.
Beha ieçoc haren gorpputz çaurthuari,
itzal eta otsoengatic belça.
Ama: Ilharguiac dançatzen din
Hilotzen Basa-herrian.
Loaren athean bertan,
norc çauptzen du harrizco çaldia?
Ilharguia dun! Ilharguia dun,
Hilotzen Basa-herrian!
Beguiac hodeiez betheric dituela,
norc behatzen deraue ene begui ilhunei?
Ilharguia dun!, Ilharguia dun,
Hilotzen Basa-herrian!
Urrhezco loreequin ametsetan,
ohean hiltzen uztan.
Ama: Ilharguiac dançatzen din
Hilotzen Basa-herrian.
Ene alhaba, ceruco haicearequin
bat-betan çuritzen naun!
Eztun haicea, ilhargui tristea dun
Hilotzen Basa-herrian.
Norc eguiten du incirina,
idi handi-gaitz eta malenconiatiaren ancean?
Ama: Ilharguia dun, ilhargia dun
Hilotzen Basa-herrian.
Bai, ilharguia, ilharguia,
erratzez coroaturic,
dança eta dança eta dança,
Hilotzen Basa-herrian!